

Wędrownicza Watra

Poradnik Programowy

W 1999

W jednej drużynie!

Drużyna to wspólny cel, wspólna pasja i działanie, wspólne przeżycia i trwałe więzi. My, wędrownicy, gramy w jednej drużynie już od 15, a w projekcie Wędrowniczej Watry od 20 lat! W naszych drużynach, w ruchu wędrowniczym, w Związku Harcerstwa Polskiego, jako lokalna społeczność czy obywatele świata – razem dążymy do celu, każdy zawodnik jest ważny!

Podjmij odpowiedzialność za swoją wspólnotę – drużynę, organizację, środowisko lokalne. Pomóż, czyli działaj – zmieniaj świat! Zróbmy to razem – gramy w jednej drużynie!

Rok 2019 to dwudziestolecie Wędrowniczej Watry oraz piętnastolecie metodyki wędrowniczej. To dobry moment, żeby spojrzeć szerzej na to, co za nami oraz na to, co możemy wspólnie zdziałać w przyszłości. Na miejsce, w którym jesteśmy i drogę, którą przebyliśmy jako ruch wędrowniczy.

W tym szczególnym roku zapraszamy Was po raz kolejny do wielkiej przygody – współtworzenia Wędrowniczej Watry 2019.

Wędrownicza Watra to nie tylko zlot. Nie jest kolejną imprezą, która pomoże urozmaicić „harcerskie lato”. Przez ostatnie dwadzieścia lat Watra miała być doświadczeniem wędrownictwa w pigułce, pobudzać do dobrego i mądrego działania, jednoczyć, dawać przestrzeń do spotkania, budowania przyjaźni i relacji. To wspólna przygoda i bodziec do podejmowania odważnych wyzwań. To wędrowka, praca nad sobą, współodpowiedzialność, służba i wyczyn.

Tegoroczna formuła Wędrowniczej Watry wynika wprost z tego, że **chcemy, aby Watra była dla Was narzędziem do budowania dobrego programu drużyny**. Programu opartego na formach i zasadach pracy wędrowniczej, składającego się ze świadomie zaplanowanej pracy rocznej zakończonej wspólnie przygotowanym obozem. Programu, który uwzględni potrzeby lokalnej społeczności oraz indywidualny rozwój każdego wędrownika. **Dlatego wszystkie elementy programu Watry powinny wpisywać się w program Waszej drużyny na ten rok harcerski**. Naszym celem jest przyczynienie się do podnoszenia jakości pracy wędrowników w całej Polsce, umożliwienie wymiany doświadczeń, motywowanie do realizacji nowych, większych działań.

W tegorocznej edycji szczególnie podkreślamy wartość **WSPÓLNOTY**. Chcemy ją budować, chcemy do niej należeć. Wymaga to pracy i czasu każdego z nas. Każda drużyna wędrownicza, hufiec, lokalne środowisko działania, miasto, dzielnica, szkoła – to najbliższe nam miejsca, gdzie tworzenie wspólnoty jest bardzo ważne. Wspólnota to wszyscy uczestnicy Wędrowniczej Watry, kadra, instruktorzy, zlotowe służby. Do tej wspólnoty należą również wszyscy, którzy związani byli z Wędrowniczą Watrą przez ostatnie dwadzieścia lat.

Drużyny i patrole uczestniczące w Wędrowniczej Watrze 2019 będą pracować z nią cały rok. Jesteście zaproszeni do tego, aby w ciągu tego roku harcerskiego działać **W JEDNEJ DRUŻYNIE**, to znaczy wspólnie opracować program śródroczny oparty na pełnieniu **służby**, podjąć wyzwanie **organizacji obozu wędrownego czy wędrowki** i w końcu **współtworzyć Zlot Wędrowniczej Watry** przez przygotowanie zajęć programowych.

Zapraszamy Was do dołączenia do drużyny Wędrowniczej Watry 2019!

Czuwaj!
hm. Ilona Jaworska
zastępczyni Komendanta Wędrowniczej Watry 2019
ds. programu

Służba

Działanie śródroczne

Wędrownik jest aktywny, inicjuje działania, podejmuje odpowiedzialność. To człowiek wrażliwy na otaczających go ludzi, patrzący szerzej i widzący więcej. Wędrownik to zaangażowany członek społeczności lokalnej.

Zapraszamy Was do zrywu wędrowników w podejmowaniu służby. Służby, która będzie wynikiem oczu otwartych na świat – Wasz świat! Miejsce, w którym żyjecie na co dzień i ludzi, których macie obok siebie. Służby rozumianej jako zmienianie świata – tu i teraz. Nie musicie szukać misji gdzieś daleko, na drugim końcu świata. Tuż za rogiem, obok Was czyjś świat też czeka na zmianę!

Wędrownicza służba powinna zawsze wynikać z potrzeby. Potrzeby, czyli problemu, trudności, kryzysu, prośby o pomoc, sprawy dla kogoś ważnej. Ale także z potrzeby jaka rodzi się w nas, czyli chęci i zapału do reakcji.

Nasze działania wtedy są prawdziwie harcerskie i wędrownicze, kiedy w całości realizują wędrowniczą dewizę:

Wydź w świat, zobacz, pomyśl, pomóż – czyli DZIAŁAJ! Nic dodać, nic ująć!

Zadanie śródroczne Wędrowniczej Watry 2019 polega na podjęciu **pożytecznego stałego pola służby** w Waszym lokalnym środowisku działania, które:

- nie będzie krótkim projektem, czy jednorazową akcją, ale świadomym procesem, który przyniesie konkretną korzyść,
- będzie zaplanowaniem systematycznych, różnorodnych i wielowymiarowych działań na okres min. 7 miesięcy od października 2018 do lipca 2019,
- będzie wynikało z realnej potrzeby, czy problemu społecznego (macie pełną dowolność – np. praca z osobami starszymi, samotnymi, prace renowacyjne, porządkowe, ochrona pszczół, badania etnograficzne, praca z dziećmi, zdrowie, ekologia... szukajcie wszędzie!)

Waszą koncepcję zapiszcie w dokumencie, który jest jednym z elementów zgłoszenia do Wędrowniczej Watry 2019. **Projekt Służby** powinien zawierać:

ŹRÓDŁO – krótką analizę i opis obszaru, w którym chcecie podjąć służbę. Skąd taki pomysł i dlaczego? Na jaką potrzebę chcecie odpowiedzieć?

CELE – element planu pracy drużyny - co chcecie osiągnąć takim działaniem? Jaką korzyść przyniesie odbiorcom, jaką Wam?

HARMONOGRAM – plan działań do końca roku harcerskiego.

Projekt należy załączyć do formularza zgłoszeniowego drużyny (patrolu) w pliku pod nazwą „nazwa patrolu_służba”.

W poszukiwaniu pola służby kierujcie się poniższymi wskazówkami:

ZMIENIANIE ŚWIATA

Rozejrzyjcie się wokół siebie, dokonajcie analizy. Poznajcie dokładnie POTRZEBY otaczającego Was świata – sąsiadów, szkoły, miasta... czasem bardzo blisko, czasem kawałek dalej. Na które z nich możecie odpowiedzieć?

Nie pełni się służby siedząc w fotelu przed telewizorem – służba to rodzaj aktywności. Nie czekajcie, aż ktoś do Was przyjdzie – wyjdźcie mu naprzeciw! Może to będą dzieciaki z osiedla? A może trzeba zapukać do burmistrza lub wójta? Wyjdźcie w świat, spójrzcie szerzej! Niech Wasza służba rozwiąże problem, wprowadzi nowe rozwiązanie, nową jakość – niech realnie zmieni czyjś świat!

WSPÓLNY CEL

Wybierzcie obszar, który Was pasjonuje. Sprawę, która Was porusza i pozwoli się zaangażować. Odnajdźcie swoją WSPÓLNA MISJĘ. Miejsce, w które każdy członek drużyny będzie mógł coś wnieść, coś zrealizować. Postarajcie się, aby była to Wasza „wspólna sprawa”.

STAŁE POLE SŁUŻBY

Często podejmujemy służbę „akcyjnie”, jednorazowo, nie dbając o to, co wydarzy się dalej. Tymczasem służba nie jest zadaniem, sprawnością, czy kolejnym stopniem. Służba to STYL ŻYCIA. Wytrwałość w działaniu i systematyczna praca dają szansę na realną zmianę. Dlatego zaplanujcie służbę na CAŁY ROK pracy drużyny (min. 7 miesięcy). Obserwujcie efekty, wyciągajcie wnioski, niech pożyteczne działania staną się sednem Waszych aktywności, elementem codzienności. Być może ta długoterminowość i systematyczność będzie dla Was największym wyzwaniem?

WSPÓLNE WYZWANIE

Nie zatrzymujcie się na prostych rozwiązaniach. Szukajcie więcej, bardziej, skuteczniej. Niech służba, którą podejmujecie będzie przygodą także dla Was. Niech będzie wyzwaniem, WYCZYNEM. Niech służba, którą podejmujecie dla innych wspólnot zmienia także Was!

Każdy z patroli zobowiązany jest do przesłania do 1 marca 2019 roku „raportu połówkowego” w którym podzieli się tym, jak przebiegają działania – sukcesami, ale także trudnościami.

Program Wędrowniczy

Zlot Wędrowniczej Watry 2019

Wędrownicza Watra od początku swojego istnienia jest wydarzeniem, które tworzą jego uczestnicy. Nie ma tu ludzi przypadkowych czy biernych. Każdy wędrownik i instruktor jest zaangażowany w przygotowanie spotkania, wykonuje konkretną pracę organizacyjną lub programową.

Zajęcia przygotowane i prowadzone przez drużyny uczestniczące w zlocie od dwudziestu lat stanowią podstawę jego programu. Podczas Wędrowniczej Watry 2019 również tak będzie - każdego dnia będziemy uczestniczyć w **programie wędrowniczym**, na który złożą się właśnie Wasze zajęcia. Chcemy wspólnie wypracować wysoką jakość zlotowego programu. Jesteśmy przekonani, że Wy również chcecie uczestniczyć w wartościowych, mądrych, inspirujących i rozwijających zajęciach, czerpać z różnorodności i doświadczeń innych środowisk. Dlatego - zrobmy to! Przygotujmy dla siebie nawzajem program, który właśnie taki będzie!

Pamiętajcie, Wędrownicza Watra 2019 będzie taką, jaką ją wspólnie stworzymy!

Zlot Wędrowniczej Watry 2019 będzie podsumowaniem naszej całorocznej pracy, dlatego inspiracją do wyboru tematu zajęć może być także Wasza służba, środowisko czy obóz wędrowny. Zachęcamy do dzielenia się doświadczeniami!

W związku z przewidywaną obecnością patroli skautowych na Wędrowniczej Watrze, **także w programie wędrowniczym chcemy uwzględnić zajęcia w języku angielskim**. W pierwszej kolejności są to zajęcia dedykowane skautom, ale nie tylko - będą mogli wziąć w nich udział wszyscy uczestnicy. Jeżeli chcecie poprowadzić takie zajęcia:

- opracujecie tylko **jeden** konspekt zajęć,
- sformułujcie temat i opis zajęć w języku angielskim,
- wybierając temat pomyślcie o tym, aby był atrakcyjny dla uczestników z zagranicy.

Przygotowując **konspekt** zajęć pamiętajcie o kilku zasadach:

- Wyznaczcie cele. Co chcecie osiągnąć przez te właśnie zajęcia? Czego uczestnicy się nauczą, dowiedzą? Dlaczego te zajęcia będą wartościowe?
- Formy stosowane podczas zajęć mają odpowiadać celom. Pamiętajcie także do kogo skierowane są zajęcia.
- Przygotujcie zajęcia, w których sami chcielibyście uczestniczyć.
- W konspekcie uwzględnijcie opis zajęć, który zachęci uczestników do wyboru właśnie Waszej propozycji.
- Pamiętajcie, że po dokonaniu zgłoszenia nad konspektami będą z Wami pracować członkowie chorągwianych referatów wędrowniczych oraz zespołu programowego - pomogą Wam w przygotowaniu najlepszych zajęć.

Zadaniem przedzlotowym jest tradycyjnie **przygotowanie i przeprowadzenie dwóch zajęć podczas zlotu** Wędrowniczej Watry 2019, czyli:

- wybór dwóch z trzech proponowanych obszarów tematycznych,
- sformułowanie tematów zajęć,
- przygotowanie konspektów według załączonego wzoru oraz dołączenie ich do zgłoszenia do Wędrowniczej Watry,
- konsultacja i praca nad konspektem wspólnie z chorągwanym referatem wędrowniczym lub zespołem programowym WW'19,
- przeprowadzenie zajęć przez członków patrolu podczas Zlotu Wędrowniczej Watry 2019, w ramach programu wędrowniczego we wskazanym przez Komendę Zlotu terminie.

Program wędrowniczy WW'19 wynika z zasad pracy wędrowniczej. Zaproponowane obszary tematyczne mają pobudzać do rozwoju, pracy nad sobą, pogłębiania swoich zainteresowań, poznawania świata. **Podziel się pasją, podziel się wiedzą, podziel się umiejętnością!**

Obszary tematyczne do wyboru to:

PASJA - zajęcia naukowe, artystyczne, kulinarne, DIY, podróże, hobby, historia, sport, praktyczne umiejętności, etc.

ROZWÓJ - edukacja, rozwój osobisty, przedsiębiorczość, wprowadzenie w rynek pracy, języki obce, techniki harcerskie, zdrowy styl życia, duchowość, nowe technologie, etc.

SPOŁECZEŃSTWO - team building, komunikacja, emocje, psychologia, folklor i tradycje, etnografia, kultury świata, problemy społeczne, ekologia, social media, dobre praktyki środowisk lokalnych, etc.

Wzór konspektu stanowi załącznik do poradnika programowego.

Konspekty należy załączyć do formularza zgłoszeniowego drużyny (patrolu) w plikach pod nazwą "nazwa patrolu_nazwa obszaru tematycznego", np. "drużyna wędrownicza_rozwój".

Konspekt do zajęć prowadzonych w języku angielskim należy załączyć do formularza zgłoszeniowego dwa razy - ten sam plik w polu "Konspekt 1" i "Konspekt 2" pod nazwą "ENG_nazwa patrolu_nazwa obszaru tematycznego".

Obóz wędrowny

Wyczyn

Na pewno świetnie znacie stwierdzenie, że „obóz jest podsumowaniem rocznej pracy drużyny”. To bez wątplenia prawda! W przypadku drużyn wędrowniczych szczególne znaczenie odgrywają właśnie obozy wędrowne, które w najpełniejszy sposób odpowiadają na potrzeby wędrowników. Obóz wędrowny drużyny to wspólna okazja do budowania wspólnoty, rozwijania samorządności oraz odpowiedzialności za siebie i grupę.

Właśnie dlatego w tym roku chcemy zachęcić Was do organizacji obozów wędrownych, które będą zarazem wędrowkami poprzedzającymi Wędrowniczą Watrę 2019. Mamy również nadzieję, że organizację obozu wędrownego potraktujecie jako wyczyn, który nie tylko pozwoli wam zdobyć nową wiedzę i umiejętności, ale także wzmocni waszą drużynę.

Chcielibyśmy zachęcić Was do tego, aby obozy, które będziecie organizować odbywały się tuż przed Wędrowniczą Watrą, dzięki czemu bezpośrednio z obozu będziecie mogli dotrzeć na wędrowniczy zlot. Dopuszczamy jednak możliwość organizacji obozu w innym terminie. Mamy również świadomość, że nie wszystkie drużyny podejmą wyczyn organizacji obozu wędrownego, dlatego jak co roku przeprowadzimy konkurs na organizację tras.

Poniżej prezentujemy kluczowe etapy przygotowania obozu wędrownego:

- podjęcie decyzji o organizacji obozu przez całą drużynę
- ustalenie charakteru obozu (wędrowny, specjalnościowy, zagraniczny)
- wyznaczenie terminu, miejsca i wybór kadry obozu (komendant, wychowawca)
- zgłoszenie obozu komendzie Wędrowniczej Watry 2019
- stworzenie planu finansowego
- zaplanowanie wszystkich niezbędnych działań i podzielenie się zadaniami
- poszukiwanie źródeł finansowania obozu (dotacje, granty)
- dokonanie niezbędnych rezerwacji, przygotowania programowe
- przygotowanie niezbędnej dokumentacji
- zgłoszenie obozu w swojej Chorągwi i Kuratorium Oświaty
- zbieranie wpłat za udział w obozie
- potwierdzenie obozu w komendzie Wędrowniczej Watry 2019
- zebranie uczestników obozu
- realizacja obozu
- udział w Wędrowniczej Watrze 2019
- rozliczenie i podsumowanie obozu

Do obozu wędrownego Wasza drużyna powinna się dobrze przygotować. Zależnie od wybranego rodzaju obozu może być to przygotowanie kondycyjne, poznanie kultury i tradycji wybranego kraju czy zdobycie doświadczenia w zakresie wybranej specjalności.

Podkreślamy również, że organizowane przez Was obozy wędrowne będą podlegały przepisom prawa w zakresie organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży oraz Instrukcji Harcerskiej Akcji Letniej i Zimowej.

Pamiętajcie, że zarówno komenda Wędrowniczej Watry 2019 jak i Wasze chorągwiane referaty będą wspierały Was w przygotowaniach do organizowanych przez Was obozów wędrownych. Wasze hufce także powinny być źródłem pomocy i informacji. Już wkrótce przekażemy Wam poradnik dotyczący organizacji obozu wędrownego natomiast chorągwiane referaty wędrownicze będą służyły Wam wsparciem oraz pośrednictwem w kontakcie zchorągwiami.

Adresem kontaktowym w sprawach programowych jest mail: program.watra@zhp.pl

Przez ten adres będą odbywały się konsultacje programowe prowadzone przez Zespół Programowy WW'19. Tam kierujcie również wszelkie pytania i wątpliwości - jesteśmy do Waszej dyspozycji i służymy pomocą!

